

MYRS 23.05.2023 § 81

21/04.03.01/2023

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 2 ja TEM

Erityistavoite: 2.2

Hakemusnumero: 402166

Hakija: Oulun yliopisto

Toteutusaika: 1.9.2023 – 31.10.2025

Toteuttamisalue: Oulu

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Luontopositiivinen Pohjois-Pohjanmaa -hankkeessa kehitetään ja lanseerataan maakuntatason malli elinkeinotoiminnan luontovaikutusten, erityisesti luontopositiivisuuden, mittaamiseen ja arviointiin. Yritystoiminnan luontopositiivisuutta ei ole aikaisemmin mitattu systemaattisesti. Arviointimalli täydentää maakunnallista ilmastotyötä ottamalla huomioon luontokadon taloudelliset vaikutukset ja aiheen liiketoiminnalliset mahdollisuudet. Mallin avulla voidaan arvioida ja mitata elinkeinotoiminnan luontovaikutuksia ja tarpeita toiminnan kehittämiseksi sekä potentiaalia uudelle luontopositiiviselle liiketoiminnalle. Luontopositiivinen toiminta aiheuttaa enemmän positiivisia kuin negatiivisia luontovaikutuksia.

Hanke toteutetaan Oulun yliopistossa eri yksiköiden poikkitieteellisenä yhteistyönä ja hankkeen tulosten käytettävyyden kannalta oleellisia sidosryhmiä huomioiden. Hankkeeseen palkataan kaksi projektityöntekijää, jotka kokoavat aiheen tämänhetkisen tietämyksen ja kehittävät niiden pohjalta alueellisen arviointimallin ekonomisten, ekologisten ja ekosysteemipalvelu-olottuvuuksien kautta. Malli rakennetaan tukemaan bio- ja geodiversiteetin huomioivaa yritystoimintaa.

Hankkeessa kehitetään luontopositiivisuuden vaikuttavuuden arviointityökalu maakunnan elinkeinotoiminnan luontovaikutusten analysoimiseksi. Arviointityökalun kehittämiseksi hankkeessa on seuraavat osatavoitteet:

- 1) Määritellään luontopositiivisuus yritys näkökulmasta ja katsotaan luontopositiivisuutta liiketoiminnassa sekä tuotemarkkinoinnissa: Mitä ymmärrämme siitä ja kuinka käytettävä mittari tai mittaustapa luontopositiivisuus itse asiassa vielä on? Kuinka luontopositiivisuus voidaan kääntää kilpailueduksi?

2) Luodaan luontoposiitivisuuden mittaamisen malli ja mittarit luontovaikutusten ja liiketoiminnan yhteyden analysoimiseksi yritys- ja aluetasolla: Mitä luontoposiitivisuuden mittaustyökaluja on tällä hetkellä käytössä ja mistä näkökulmista luontoposiitivisuutta pitäisi tarkastella alueellamme? Mitä parametreja niissä mitataan ja miten? Hanke rajataan maakunnallisesti tärkeille ja aiheeseen relevanteille (sekä luontovaikutuksen että uudistumis- ja liiketoimintapotentiaalin suhteen) toimialoille ja eri tasoille (aluetaso, liiketoimintaekosysteemitaso, organisaatiotaso, toimintotaso organisaation sisällä, tuotteen tuotantoketju).

3) Validoidaan malli käytännössä yrityksissä. Toimialoja, joista tarkemmat analyysit tehdään, ovat esimerkiksi rakentamis-, matkailu- ja ICT-ala. Toimialoittain tarkastellaan: a) negatiiviset olemassa olevat vaikutukset b) olemassa oleva potentiaali ja kyky transformatioon luontoposiitiviseksi c) kokonaan uuden luontoposiitivisen liiketoiminnan rakentaminen. Lisäksi pyritään konkretisoimaan sitä, mitä luontokato tarkoittaa alueellisesti esimerkiksi maakuntatasolla ja mitä vaihtoehtoja voisi olla ottaa luontoposiitivisuuden arviointi käyttöön eri suunnittelutasoilla.

4) Merkityksellistämisosiossa (sense-making, enganging) keskustellaan yritys- ja muiden toimijoiden kanssa Think-tank tapahtumissa siitä, mitä luonnon monimuotoisuus, luontokato ja luontoposiitivisuuden mittaaminen tarkoittavat ja mitä eri tahot sillä ja sen potentiaalilla ymmärtävät. Tämän käsityksen muodostaminen on hankkeen oleellinen vaikuttavuustavoite. Tähän liittyy viestintä- ja vuorovaikutusosio sekä yhteydet maakunnan Ilmastotiekartan päivitykseen.

5) Kootaan ja tuodaan näkyväksi aiheeseen liittyvä poikkitieteellinen osaaminen alueen eri organisaatioissa.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset: 255 914

Ostopalvelut:

Matkakustannukset:

Kone- ja laitehankinnat:

Muut kustannukset:

Välilliset kustannukset: 102 365

Kustannukset yhteensä: 358 279

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 286 623

Kuntien rahoitus:

Muu julkinen rahoitus: 71 656

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 358 279

Hankearviointi, pisteet: 39/57 p.

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 4 C.

Valmistelija: Heikki Laukkanen, 050-9180035

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -ohjelmaa toimintalinjan ”Hiilineutraali Suomi” ja erityistavoitteen 2.2 ” Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen” osalta. Hankkeessa luodaan pohja Pohjois-Pohjanmaan luontopositiivisen liiketoiminnan mittaamiselle ja kehittämiselle. Samalla saadaan tietoa luontokadon taloudellisista vaikutuksista ja mahdollisuuksista maakunnan elinkeinotoiminnalle ja tuetaan maakunnan ilmastotyötä. Hankkeella edistetään ohjelma-asiakirjan mukaisesti ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen ja siihen sopeutumiseen liittyvää TKI-toimintaa. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 4 (Kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen C. (Verkostoitunut innovaatiotoiminta ja vahvat ekosysteemit ja TKI-toiminta) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.